

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/102/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4312203958
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 02. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4312203958.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci žalobcu: BL Telecom debt, s.r.o., so sídlom Šoltésovej 14, Bratislava, zastúpený Advokátskou kanceláriou SOUKENÍK - ŠTRPKA s. r. o., so sídlom Šoltésovej 14, Bratislava, IČO: 36 862 711, proti žalovanej: O. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom Y. Q. XXX/XX, J., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej: OZ právna pomoc spotrebiteľom, so sídlom Sofijská 13, Košice, IČO: 42 247 268, zastúpený JUDr. Ladislavom Miklušom, advokátom Advokátskej kancelárie, so sídlom Stará Baštová 2, Košice, IČO: 35 569 298, adresa na doručovanie Budapeštianska 8, Košice, o zaplatenie 412,94 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu a odvolaní vedľajšieho účastníka proti rozsudku Okresného súdu Levice zo dňa 27. septembra 2013 č. k. 9C/143/2012-68, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti výroku o povinnosti žalobcu zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovanej náhradu trov konania m e n í tak, že vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznáva.

Žalobcovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Levice napadnutým rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania ročne vo výške 9,50 % zo sumy 43,62 eura od 12. 03. 2009, vo výške 9,25 % zo sumy 35,72 eura od 12. 04. 2009 do 27. 03. 2013 a zo sumy 1,66 eura od 12. 05. 2009 do 27. 09. 2013, na účet žalobcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobu v časti o zaplatenie 412,94 eura a vo zvyšnej časti o zaplatenie úroku zamietol. Žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Žalobcovi uložil povinnosť nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania, trovy právneho zastúpenia vo výške 36,63 eura do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na ust. § 52 ods. 1, § 53 ods. 1, § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 142 ods. 2 OSP. V odôvodnení rozsudku ďalej uviedol, že žalobca sa žalobou podanou dňa 29. 02. 2012 domáhal, aby súd platobným rozkazom zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 412,94 eura, ktorá predstavuje neuhradené platby za poskytnuté elektronické telekomunikačné služby a zmluvnú pokutu za porušenie povinností vyplývajúcich zo Zmluvy o pripojení, resp. Dodatku k Zmluve o pripojení a Všeobecných podmienok. Žalovaná uzavrela s právnym predchodcom žalobcu zmluvu o pripojení, predmetom ktorej bolo poskytovanie elektronickej komunikačnej služby. V zmluve sa zaviazala riadne odberať službu, platiť za ňu riadne a včas poplatky a dodržiavať svoje povinnosti v súlade so Zmluvou o pripojení a Všeobecnými podmienkami. Pre prípad porušenia povinností zo strany žalovanej bola dohodnutá zmluvná pokuta, ktorej výška vyplývala zo zmluvy, resp. z dodatku o pripojení. V doplnenom podaní žalobca svoj nárok na zmluvnú pokutu odôvodnil tým, že žalovaná neplnila svoje povinnosti riadne a včas, preto jej bola vypožená SIM karta z prevádzky, čím zároveň porušila svoje povinnosti zotrvať v zmluvnom vzťahu po dobu viazanosti. Protizávazok žalobcu spočíval v zabezpečení mobilného telefónu Nokia 6111 za zľavnenú cenu 0,03 eura, pričom štandardná cena mobilného telefónu v čase uzatvorenia zmluvy bola 265,22 eura. Slovak Telekomu a.s. bola spôsobená skutočná škoda zodpovedajúca hodnote dotácie do poskytnutého mobilného telefónu minimálne vo výške tejto dotácie. Zmluvná pokuta má plniť preventívnu funkciu, a to tak, že je do určitej miery vyššia než skutočná hodnota výhod, ktoré spotrebiteľ

získava. Z výpovede žalobcu pred dožiadaným súdom dňa 07. 06. 2013 vyplýva, že doba viazanosti k predmetnej zmluve uplynula dňa 16. 11. 2008. Žalovaná uznala pohľadávku len do výšky neuhradených hovorov a v priebehu konania predložila potvrdenie o tom, že dňa 27. 09. 2013 uhradila na účet žalobcu sumu 81 eur. Uviedla, že v apríli alebo máji 2009 začala využívať kredit, čo muselo byť po uplynutí dvoch rokov viazanosti, inak by nespĺnila podmienky a žalobca by jej nepovolil naň prejsť. Zmluvnú pokutu považovala za neprimerane vysokú. Snažila sa dohodnúť mimosúdne, žiadala o splátkový kalendár, s ktorým žalobca nesúhlasil. O tom, že zároveň v zmluve dohodla aj zmluvnú pokutu, nevedela. Vedľajší účastník v písomnom vyjadrení z 13. 06. 2012 poukázal na neprijateľné zmluvné podmienky v spotrebiteľskej zmluve. Obsahom Dodatku k Zmluve o pripojení bolo porušenie akýchkoľvek povinností zo strany žalovanej, a to nielen povinností vymenovaných v čl. 4. Práve táto skutočnosť (porušenie akýchkoľvek povinností na strane spotrebiteľa) spôsobuje nielen nerovnováhu v zmluvných vzťahoch, ale aj neprijateľnosť zmluvnej podmienky. Žalovanú zaväzuje počas celej doby viazanosti a vôbec nerozlišuje situáciu, keď v dôsledku nezaplatenia sumy dôjde k ukončeniu zmluvy krátko pred uplynutím viazanosti, alebo na jej začiatku. Súdna kontrola štandardných zmlúv je postavená na absolútnej neplatnosti neprijateľných klauzúl a bolo by v rozpore s cieľom Smernice, ak by sa pred neprijateľnou podmienkou jeden spotrebiteľ chránil a druhý nie. Problémová zmluvná pokuta v spotrebiteľských zmluvách je spôsobilá poškodiť spotrebiteľa. Neprijateľná zmluvná podmienka je s poukazom na § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka ako celok neplatná a nemožno moderovať jej výšku. Proti platobnému rozkazu vydanému Okresným súdom Levice dňa 02. 03. 2012 č. k. 15Ro/88/2012-24 podal vedľajší účastník v zákonnej lehote odpor. O prípustnosti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej rozhodol súd kladne uznesením dňa 07. 01. 2013 č. k. 9C/143/2012-42. Dokazovaním súd zistil, že žalovaná s právnym predchodcom žalobcu (Slovak Telekom a.s.) uzatvorili dňa 11. 05. 2005 Zmluvu o pripojení, na základe ktorej jej bola poskytnutá SIM karta umožňujúca využívať elektronické komunikačné služby. Dodatok k zmluve o pripojení uzavreli dňa 18. 11. 2006, podľa ktorého žalovanej poskytol mobilný telefón Nokia 6111 za 0,03 eura a žalovaná sa zaviazala zotrvať v zmluvnom vzťahu po dobu 24 mesiacov. Zmluvnú pokutu dohodli účastníci vo výške 331,94 eura. Následne žalovaná neuhradila faktúry č.: 7901796055 zo dňa 22. 02. 2009, splatná 11. 03. 2009 vo výške 43,62 eura; 7902821054 zo dňa 22. 03. 2009, splatná 11. 04. 2009 vo výške 35,72 eura a číslo 7903865509 zo dňa 22. 04. 2009, splatná 11. 05. 2009 vo výške 1,66 eura. Zmluvná pokuta bola vyfakturovaná vo výške 331,94 eura faktúrou č. 7000847683 zo dňa 22. 01. 2010, splatnou 11. 02. 2010. Neuhradené faktúry predstavovali sumu 81 eur a zmluvná pokuta 331,94 eura. Dňa 27. 09. 2013 žalovaná zaplatila 81 eur. Doba viazanosti vyplývajúca z predmetnej Zmluvy o pripojení skončila 16. 11. 2008. Neuhradené faktúry zaplatila až 27. 09. 2013 vo výške 81 eur. V tejto časti súd žalobu zamietol, pretože žalovaná v priebehu konania dlh uhradila. Súd konštatoval, že žalovaná sa dostala s plnením do omeškania dňom nasledujúcim po splatnosti tej ktorej faktúry, preto ju súd zaviazal na zaplatenie úroku z omeškania podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. V omeškaní bola do 27. 09. 2013, kedy pohľadávku žalobcu v časti hovorného uhradila. Súd v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 331,94 eura žalobu zamietol. Dospel k záveru, že žalobcovi nepatrí zmluvná pokuta, pretože dvojročná doba viazanosti Zmluvou o pripojení skončila 16. 11. 2008. Z predložených neuhradených faktúr vyplýva, že k omeškaniu s platením došlo až v roku 2009, t. z. až po uplynutí viazanosti. Uplynutím doby viazanosti 24 mesiacov zanikla účinnosť podmienok dohodnutých v Zmluve o pripojení, resp. v Dodatku k Zmluve o pripojení, teda aj povinnosť uhradiť zmluvnú pokutu. Podmienka zotrvať v zmluvnom vzťahu 24 mesiacov bola splnená a riadnym a včasným platením úhrad za poskytnuté služby bol splnený aj protizávazok žalobcu. Nebolo preukázané, že by žalovaná porušila svoje povinnosti v období viazanosti. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 2 OSP tak, že žalovanej nepriznal náhradu trov konania, napriek tomu, že bola v konaní úspešná v pomere 60,77 %, pretože náhradu trov nežiadala. Súd priznal náhradu trov konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia právneho zástupcu vedľajšieho účastníka na strane žalovanej, a to v pomernej časti 60,77 % úspechu. Odmenu priznal za jeden úkon právnej služby (á 29,88 eura) za odpor a písomné vyjadrenie k žalobe zo dňa 13. 06. 2012 + 7,63 eura režíjný paušál a jeden úkon v polovici základnej sadzby 14,94 eura + 7,81 eura režíjný paušál za vyjadrenie k námietke prípustnosti vstupu do konania (§ 14 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z. z.) v pomere 60,77 %. Výška odmeny je spolu 60,26 eura, z toho odmena vo výške 60,77 % je 36,62 eura. Za prevzatie veci nepriznal súd právnemu zástupcovi vedľajšieho účastníka odmenu, keďže do konania evidentne vstúpil dňa 30. 04. 2012 bez prípravy a porady s klientom a obsah vstupu je všeobecný bez vzťahu ku konkrétnej veci.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca v časti výroku rozsudku upravujúcej priznanie trov vedľajšiemu účastníkovi, žiadajúc odvolací súd, aby rozsudok v napadnutej časti zmenil tak, že vedľajšiemu účastníkovi konania na strane žalovanej trov konania nepriznáva a

zaväzuje vedľajšieho účastníka nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania. Uviedol, že trovy priznané vedľajšiemu účastníkovi nespĺňajú podmienku účelnosti. Podotkol, že nevyhnutné sú len tie trovy, ktoré sa musia vynaložiť na procesné úkony, pričom trovy právneho zastúpenia, ktoré sú súčasťou trov konania a ktoré si uplatnil vedľajší účastník, neboli nevyhnutne potrebné na účelné bránenie práva. Na podporu svojej argumentácie uviedol uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 25. 04. 2012 sp. zn. 17Co/91/2012 a uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 19. 06. 2013 sp. zn. 5Co/375/13, z ktorých vyplýva, že súd musí vždy skúmať účelnosť vynaložených trov konania uplatnených účastníkom, ako aj to, že vedľajší účastník založený na ochranu práv podľa osobitného predpisu by mal byť schopný poskytnúť žalovanému ako spotrebiteľovi v spotrebiteľskej veci vedenej na súde odbornú pomoc sám. V prejednávanej veci je vedľajší účastník založený na ochranu práv spotrebiteľov. Výkonom ochrany práv združenie napíňa svoje vlastné poslanie, za účelom ktorého bolo založené. Združenie by teda malo disponovať takým personálnym substrátom, ktorý je schopný poskytnúť právne služby a s prehľadom sa orientovať v oblasti spotrebiteľského práva. Žalobca spochybňuje účelnosť vynaložených trov na právne zastúpenie ako subjektu odborne spôsobilého, znalého danej problematiky, a z toho dôvodu aj zákonom privilegovaného subjektu. Účelom združení na ochranu práv spotrebiteľa je v súčasnosti hromadný vstup do konaní, pričom do sporov vstupujú automaticky zastúpené právnym zástupcom bez toho, aby vopred vedeli o konkrétnych okolnostiach sporu. Otázne je v tomto prípade, či je ich účelom ochrana alebo zisk. V danej veci vedľajší účastník v konaní nemal žiaden prínos pre vyriešenie sporu. Okrem iného podotkol, že podstatnou podmienkou vstupu vedľajšieho účastníka je súhlas hlavného účastníka, na strane ktorého chce vystupovať. To znamená, že účel procesnej pomoci hlavnému účastníkovi v sporovom konaní môže byť naplnený, len ak hlavný účastník konania s takýmto vstupom súhlasí. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 05. 02. 2013 sp. zn. 3 Cdo 188/2012. Do pozornosti odvolacieho súdu dal skutočnosť, že Ministerstvo hospodárstva SR podporuje činnosť spotrebiteľských združení aj prostredníctvom dotácii na zastupovanie spotrebiteľov v konaniach pred súdmi. Z toho vyplýva, že Ministerstvo hospodárstva SR hradí výdavky spotrebiteľských združení a zároveň podporuje odbornosť spotrebiteľských združení v oblasti ochrany práv spotrebiteľov.

Proti uvedenému rozsudku v časti výroku, ktorým súd prvého stupňa rozhodol, že vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania priznal len vo výške 36,63 eura, podal v zákonnej lehote odvolanie aj vedľajší účastník, žiadajúc odvolací súd, aby zmenil napadnutý výrok súdu prvého stupňa a priznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov prvostupňového konania v sume 112,53 eura. Zároveň žiadal, aby zaviazal žalobcu k náhrade trov odvolacieho konania vo výške 22,75 eura. Mal za to, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávne zisteného skutkového stavu a z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že neúspech mali v nepatnej časti, a to menej ako 10 % zo žalovanej sumy, čo je dôvodom na to, aby mu bola súdom priznaná náhrada trov konania v plnom rozsahu. Súd vo svojom rozhodnutí nepriznal odmenu za úkon prevzatie právneho zastúpenia, ktorý je bezpodmienečným úkonom a bez ktorého by nemohli byť poskytnuté služby advokátom svojmu mandantovi. Poukázal na uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica z 10. 05. 2012 č. k. 15Co/92/2012-69. Ďalej súd neoprávnene krátil odmenu za úkon - vyjadrenie k námietke vstupu vedľajšieho účastníka do konania na jednu polovicu, napriek tomu, že sa takýto úkon odmeňuje plnou tarifnou hodnotou. Účelnosť trov sa stotožňuje s nevyhnutnosťou alebo právnou možnosťou vynaloženia trov konania. Nevyhnutné sú trovy, ktoré sa musia vynaložiť napr. na procesné úkony nariadené súdom a v zásade platí, že trovy právneho zastúpenia treba považovať za účelne vynaložené, preto zastáva názor, že všetky úkony právnej služby, ktoré v konaní vynaložili, boli vynaložené účelne. V závere odvolania si uplatnil trovy odvolacieho konania vo výške 22,75 eura.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (10 ods. 1 OSP) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok v časti výroku o priznaných trovách vedľajšiemu účastníkovi procesným postupom podľa § 212 ods. 1, 2 OSP a § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že rozsudok je potrebné podľa § 220 OSP zmeniť v tom rozsahu, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto

uznesenia.

Podľa § 220 OSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1).

Podľa § 146 ods. 2 veta prvá OSP, ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy.

Podľa § 150 ods. 1 OSP, ak sú tu dôvody osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov celkom alebo z časti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Pokiaľ ide o výrok rozsudku týkajúci sa povinnosti žalobcu nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania vo výške 109,94 eura, odvolací súd napadnutý rozsudok v tejto časti zmenil v zmysle § 220 OSP tak, že vedľajšiemu účastníkovi nepriznáva náhradu trov právneho zastúpenia.

V danom prípade odvolací súd na rozdiel od prvostupňového súdu zastáva právny názor, že v prípade vedľajšieho účastníka na strane žalovanej sú dané dôvody osobitného zreteľa v zmysle § 150 ods. 1 OSP neumožňujúce tomuto účastníkovi priznať ním vyčíslenú a zároveň súdom prvého stupňa priznanú náhradu trov právneho zastúpenia spolu v sume 36,63 eura, a to s prihliadnutím na obsah ustanovenia § 146 ods. 2 veta prvá OSP. Hlavnou a v podstate jedinou príčinou takéhoto postupu odvolacieho súdu je ten fakt, že uplatňované trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka (36,63 eura) postrádajú v sebe základný aspekt pre ich priznanie, ktorým je účelnosť takto vynaložených trov právneho zastúpenia. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že právny zástupca vedľajšieho účastníka si nemôže dôvodne uplatňovať odmenu za ním vyúčtovaný a zároveň súdom prvého stupňa priznaný úkon právnej služby (príprava a prevzatie právneho zastúpenia), pretože v samotnom oznámení o vstupe vedľajšieho účastníka do konania jeho právny zástupca už automaticky účtuje odmenu za úkony právnej služby, pričom obratom žiada zaslať v elektronickej podobe návrh na začatie konania, ktorý zatiaľ vôbec nemal k dispozícii, avšak popritom už účtuje odmenu za úkon právnej služby, ktorým má byť príprava a prevzatie veci. Oznámenie o vstupe do konania je formulované absolútne všeobecne bez uvedenia výšky predmetu konania, resp. aspoň jedného špecifického prvku odlišujúceho tento spotrebiteľský spor od iných. Vedľajší účastník v oznámení o vstupe do konania zo dňa 30. 04. 2012 okrem mena a priezviska žalovanej neovládal žiadne iné identifikačné údaje (adresa, dátum narodenia). V tomto konaní je možné predpokladať, že vedľajší účastník vystupuje na strane žalovanej bez jej vedomia, pretože prvostupňovému súdu sa nepodarilo doručovať jej písomnosti, t. z. že žalovaná nemala možnosť vyjadriť sa ani k tomu, či vôbec súhlasí so zastupovaním vedľajšieho účastníka advokátskou kanceláriou. Odvolací súd v žiadnom prípade nepopiera možnosť vedľajšieho účastníka dať sa v konaní zastúpiť advokátom, resp. advokátskou kanceláriou, avšak takýto procesný vzťah medzi týmito dvoma subjektmi musí hodnotiť najmä z pohľadu účelnosti, pretože ak by musel právny zástupca zastupovať združenia na ochranu spotrebiteľa v každom prípade, v podstate by nebol dôvod na pribratie združenia do konania v pozícii vedľajšieho účastníka na stranu žalovanej. Združenie na ochranu spotrebiteľa je profesijným združením, ktorého zmyslom je podľa zákona č. 250/2007 Z. z. a zákona č. 384/2008 Z. z. ochrana záujmov spotrebiteľa. Náhradu trov právneho zastúpenia za určitý advokátom vyúčtovaný úkon právnej služby nie je možné pre neúčelnosť priznať, ak sa určité procesné podanie nadbytočne opakuje, a to tak uvedením nových a procesne významných skutočností, pričom zároveň v sebe neodráža priamy postoj vedľajšieho účastníka k prejednávanej veci. Obidva úkony právnej služby, za ktoré súd prvého stupňa priznal právnomu zástupcovi vedľajšieho účastníka náhradu trov právneho zastúpenia v sume 36,63 eura hodnotí odvolací súd ako abstraktné, koncipované príliš všeobecne, bez znalostí špecifik prejednávanej veci.

Rozhodovanie o náhrade trov konania je integrálnou súčasťou súdneho konania ako celku. Je výlučne vecou súdu, aby posudzoval úspech procesných strán v súdnom konaní ako aj účelnosť vynaložených trov. Pre všetky prípady rozhodovania o náhrade trov konania v občianskoprávnom konaní platí všeobecný princíp, že možno priznať náhradu iba tých trov, ktoré boli potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva. Aj keď za takéto náklady je vždy treba považovať odmenu za profesionálne zastupovanie účastníka advokátom. Odvolací súd vychádza z rozhodovacej praxe súdov, že rozhodovanie o náhrade trov súdneho konania je integrálnou súčasťou súdneho konania ako celku.

Podľa článku 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy, a to od začiatku konania.

Podľa článku 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Právo na poskytnutie právnej pomoci a náhrada trov konania, vrátane tých, ktoré sú spojené so zastupovaním advokátom, sú dve rôzne veci, ktoré síce spolu súvisia, ale možno ich oddeliť.

Hlavnou zásadou, ktorá ovláda rozhodovanie o trovách konania, je však zásada úspechu vo veci. Ústavný súd už k tejto otázke judikoval, že pomeriavať úspech a neúspech vo veci nemožno len tým, ako bolo o konkrétnom návrhu rozhodnuté, ale je treba ho posudzovať v širších súvislostiach. V rozhodnutí IV.ÚS 1/04 zo dňa 13. 01. 2005 Ústavný súd zdôraznil, že ani rozhodovanie o trovách konania nesmie byť len mechanickým posudzovaním výsledku sporu bez komplexného zhodnotenia rozhodnutia vo veci. Rozhodnutie o trovách konania má byť zrejším a logickým ukončením celého súdneho konania (ÚS ČR I.ÚS 257/05).

Súdy sú pri rozhodovaní o náhrade trov konania povinné prihliadať najmä na účel súdneho konania, ktorým je poskytovanie ochrany subjektívnym právam. Pri skúmaní účelnosti vynaložených trov konania na zastupovanie účastníka či vedľajšieho účastníka advokátom je súd povinný skúmať, či ide o účelné či dôvodne vynaložené trovy. Vždy je pritom treba prihliadať na konkrétne okolnosti prípadu. V prípade, že vedľajším účastníkom na strane odporcu, ktorý je spotrebiteľom ako fyzická osoba, v konaní, v ktorom je predmetom sporu problematika ochrany práv spotrebiteľa, je OZ právna pomoc spotrebiteľom, Sofijská 13, Košice, ktoré je právnickou osobou a jeho hlavnou náplňou činnosti je hájiť záujmy a ochrana spotrebiteľov, vyvstáva otázka, či takýto vedľajší účastník, ak sa nechá zastupovať v súdnom konaní advokátom, v prípade úspechu účastníka, na strane ktorého vedľajší účastník vystupuje, ide o účelne vynaložené náklady spojené s jeho právnym zastupovaním. Právna problematika tohto sporu teda úzko súvisí s hlavným predmetom činnosti tohto vedľajšieho účastníka. Ak sa takýto vedľajší účastník, ktorý je zo zákona oprávnený vstupovať ako vedľajší účastník do súdneho konania na strane účastníka, ktorý je spotrebiteľom, nechá zastupovať v spore advokátom, na čo má plné právo, neznamená to však, že v prípade úspechu účastníka, na strane ktorého vedľajší účastník v spore vystupuje, má vedľajší účastník automaticky právo na náhradu trov právneho zastúpenia.

Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na právnu argumentáciu v náleze Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 25. júla 2012 sp. zn. I.ÚS 988/12, s ktorou sa stotožňuje, v ktorom ústavný súd uviedol: „Pravidlo, podľa ktorého možno úspešnej procesnej strane priznať náhradu iba účelne vynaložených trov, sa vzťahuje na akékoľvek trovy konania, teda aj na trovy spojené so zastupovaním advokátom (na odmenu za zastupovanie, paušálnu náhradu hotových výdavkov a náhradu za daň z pridanej hodnoty). Za účelne vynaložené trovy v zmysle § 142 ods. 1 OSP možno považovať iba také trovy, ktoré musela procesná strana nevyhnutne vynaložiť, aby mohla riadne hájiť svoje porušené alebo ohrozené subjektívne právo pred súdom. Trovy spojené so zastupovaním advokátom spravidla budú tomuto vymedzeniu zodpovedať. Tomuto pravidlu však nemožno prisudzovať absolútnu, bezvýhradnú povahu; môžu sa vyskytnúť aj situácie, za ktorých trovy spojené so zastupovaním advokátom nebude možné považovať za nevyhnutné na riadne uplatňovanie alebo bránenie práva pred súdom. O takýto prípad pôjde najmä v prípade zneužitia práva na zastúpenie advokátom“.

Z koncepcie zákonne vymedzených cieľov združení podľa zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa vyplýva, že okrem iných čiastkových cieľov upravených v cit. zákone, združenie môže na základe plnomocenstva zastupovať spotrebiteľa v konaniach pred štátnymi orgánmi o uplatňovaní jeho práv vrátane náhrady ujmy spôsobenej porušením práv spotrebiteľa. Uvedeným zákonodarca rozšíril subjekty, ktoré v špecifických právnych vzťahoch (spotrebiteľské vzťahy) môžu zastupovať spotrebiteľa pri hájení jeho záujmov. Inými slovami, zákon bez inak želateľnej, ale nie nevyhnutnej konkretizácie fungovania a náležitého odborného zloženia združenia (personálny substrát združenia) považuje združenie za odborníka v spotrebiteľských právnych vzťahoch a na tento účel mu za splnenia stanovených podmienok poskytuje prostredníctvom ministerstva príslušnú podporu (§ 25 ods. 6 cit. zák.). Teda bez ohľadu na skutočnosť, či personálny substrát združenia, hájaceho záujmy spotrebiteľa má, alebo nemá odborne zdatných zástupcov (v širšom zmysle slova), alebo či sa združenie dá v konaní zastúpiť zástupcom (napr. advokátom), považuje ho za

subjekt, ktorý je odborníkom vo veci.

Občianske združenie právna pomoc spotrebiteľom, Sofijská 13, Košice, vystupovalo v konaní bezpochyby ako vedľajší účastník a ako taký sa nechal právne zastúpiť advokátom tak, že ho písomne splnomocnil na zastupovanie v konaní. Vo svojej podstate združenie - odborník, ako subjekt práva, ktorého predmetom konania je ochrana práv spotrebiteľa sa dal zastúpiť právnym

zástupcom - advokátom. Odvolací súd konštatuje, že napriek tomu, že v konaní sa vedľajší účastník mohol dať zastúpiť ďalším práva znalým odborníkom, dôsledky uvedeného, v rovine náhrady trov konania v súdnom konaní, nereultujú v účelnosť takýchto trov konania (konkrétne trov právneho zastupovania), ktoré v konaní vedľajšiemu účastníkovi mohli vzniknúť. Uvedený záver odvolací súd opiera o vyššie uvedené a zdôrazňuje, že vedľajší účastník (združenie) je zo svojej podstaty subjektom práva a účastníkom konania, ktorý je odborníkom na podporu a ochranu záujmov práv spotrebiteľa, ktorého ďalšie odborné zastupovanie nie je možné charakterizovať ako účelné. Ak sú svojím charakterom vznikajúce trovy konania neúčelné, nemožno takúto neúčelnosť pripisovať na škodu, aj keď neúspešného účastníka konania, v tomto prípade navrhovateľa. Absurdnosťou, celú vec dokresľujúcou môže byť fakt, že v konaní sa ako vedľajší interveni zúčastnia hneď dva alebo viac ochranných spotrebiteľských združení, čo by pri argumentácii ad absurdum a prístupom prvostupňového súdu spôsobilo, že zo zastupovania by vznikla „živnosť“ združení s napojením na advokátske subjekty.

Paušálny vstup Občianskeho združenia právna pomoc spotrebiteľom do všetkých konaní, v ktorých vystupujú ako navrhovatelia týmto združením označené subjekty bez ohľadu na stav konania, vôľu spotrebiteľa a účelnosť úkonov vedľajšieho účastníka, nepovažuje odvolací súd za dôkaz o vôľi združenia naplniť cieľ OZ právna pomoc spotrebiteľom. Všeobecný vstup tohto združenia do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiadny dôvod, iba zbytočne navyšuje trovy konania, najmä keď sa združenie dalo zastúpiť advokátom a navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv konkrétneho spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia. Plná moc pre právneho zástupcu je paušálna bez bližšej špecifikácie ku konkrétnemu prípadu.

Odvolací súd napadnutý rozsudok v časti výroku rozsudku o povinnosti žalobcu nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania vo výške 36,63 eura zmenil tak, že vedľajšiemu účastníkovi nepriznal náhradu trov právneho zastúpenia, pretože ich vyhodnotil ako neúčelné a nevhodné. Odvolací súd sa vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti zaoberal účelnosťou a hospodárnosťou vynaložených trov a zväzil aj aplikáciu ust. § 150 OSP. Je potrebné zohľadniť tú skutočnosť, že vedľajší účastník - združenie na ochranu spotrebiteľa, musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach spotrebiteľských veciach, keďže má vo svojich radoch členov, ktorí majú právnické vzdelanie. V tomto smere zastal názor, že trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka jednoznačne nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva, a poukazuje na aplikáciu dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 150 OSP.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP s tým, že ich náhradu žalobcovi v tomto konaní nepriznal, pretože mu žiadne trovy nevznikli. Vedľajší účastník si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania vo výške 22,75 eura pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia za 1 úkon právnej služby v odvolacom konaní vo výške 14,94 eura + režijný paušál v sume 7,91 eura, ktoré mu odvolací súd s prihliadnutím na existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 150 OSP, ktoré sú uvedené

vyššie, nepriznal, pretože ich vyhodnotil ako neúčelne vynaložené na uplatnenie a bránenie práva.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.